

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Tarptautinė GATE apklausos rezultatų ataskaita XXI a. gabių mokinių mokytojo įvaizdis

Turinys parengtas remiantis nacionalinėse ataskaitose surinkta informacija
Ataskaitą parengė Anita Kelava ir Vida Drąsutė, VŠĮ „eMundus“
Vertė Brigita Karpuskaitė, VŠĮ „eMundus“

1. Kontekstas

Globalizacija, ekonomikos konkurencingumas ir netenkinantys mokinių pasiekimai paskatino daugiau dėmesio skirti gabių ir talentingų mokinių akademiniam pasiekimams.

Pagal ES švietimo politiką, svarbiausia yra sukurti veiksmingą švietimo sistemą, kad būtų užtikrintas kuo didesnis produktyvumas ir nuolatinės inovacijos.

Pastaraisiais dešimtmečiais vis dažniau atkreipiamas dėmesys į gabių ir talentingų mokinių nepakankamus pasiekimus. Dėl ekonomikos pokyčių ir sparčiai tobulėjančių technologijų, darbo rinka vis daugiau reikalauja kvalifikacijų STEM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos) srityse. Net 75 % sparčiausiai augančių profesijų reikalauja STEM įgūdžių. Labai svarbu šiose srityse ugdyti gabius ir talentingus mokinius, nes galbūt jie ateityje taps svarbiais novatoriais (Subotnik ir Rickoff, 2009).

Dažnai gabūs ir talentingi vaikai pilnai neatskleidžia savo potencialo ir šią problemą reikia spręsti. Gabūs mokiniai turi specifinių poreikių, todėl jiems reikia taikyti specifinius mokymo metodus ir sukurti specialiai pritaikytą iššūkių kupiną mokymosi aplinką.

Anot Shick ir Philipson (2009), gabūs mokiniai yra mažiau motyvuoti bei ambicingi, taip pat jie patiria mažiau džiaugsmo mąstant. Kalbant apie emocijas, atrodo, kad gabūs mokiniai labiau nerimauja dėl akademinio pasiekimų ir yra mažiau emociškai įsitraukę į mokyklinę veiklą.

Tyrimai rodo, kad vaiko IQ lygį lemia šie 3 pagrindiniai veiksniai:

IQ = paveldimumas (40 %) + aplinka (40 %) + paveldimumas / aplinka (20 %)

todėl tai reiškia, kad mokytojai gali daug prisidėti prie mokinių intelektinių gebėjimų ugdymo, nes būtent jie yra atsakingi už mokinių emocinę raidą ir pažintinius gebėjimus. Aplinka, kurioje vaikas auga daro daug įtakos jo vystymuisi, įgūdžių puoselėjimui ir motyvacijai.

Gabių vaikų mokymo sėkmės formulė:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Sėkmė = tinkamas mokytojas + geri mokymo įgūdžiai + geri tarpusavio santykiai

Daugumai mokytojų vis dar trūksta įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų tam, kad gabiams ir talentingiems mokiniams padėtų atskleisti savo gebėjimus ir sukurtų tinkamą mokymosi aplinką, kuri juos motyvuotų ir leistų tobulėti. Siekiant pagerinti mokytojų mokymo programą, būtina iš anksto išsiaiškinti jų kompetencijas. Reikia atlikti tyrimus, kad būtų galima nustatyti pagal kokius kriterijus atrinkti tinkamus mokytojus bei spragas, kurias reikia užpildyti, kad jie galėtų veiksmingai mokyti gabius vaikus.

2. Apie projektą

Tarptautinį projektą GATE finansuoja Europos Sąjungą pagal „Erasmus+“ programos 2-ą Pagrindinį Veiksmą: Organizacijų ir institucijų bendradarbiavimas.

GATE projekto tikslas yra gerinti pradinio ugdymo mokytojų ir mentorių kompetencijas bei įgūdžius, padedančius gabiams ir talentingiems mokiniams (8–11 m.) atskleisti visą savo potencialą. Siekiant šio plataus tikslo, projekte numatyta įgyvendinti šiuos 4 uždavinius:

- Sukurti pažangią mokymo metodiką gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti.
- Sukurti mokymo programą pradinio ugdymo mokytojams.
- Padėti gabiams mokiniams su prastais akademineis pasiekimais pagerinti rezultatus gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos (STEAM) dalykų srityse.
- Suteikti daugiau žinių mokyklų darbuotojams, valdžios institucijoms ir švietimo ekspertams apie gabius ir talentingus mokinius.

Projekte dalyvauja 5 partneriai iš 4 skirtingų šalių: VŠĮ „eMundus“ (Lietuva), Vytauto Didžiojo universitetas (Lietuva), ISMA universitetas (Latvija), „Zinev Art Technologies“ (Bulgarija) ir Ron Vardi centras (Izraelis).

GATE projekto trukmė: 2022-01-01 – 2024-04-30

3. Apklausų ir rezultatų įvadas ir metodika

Apklausa „XXI a. gabių mokinių mokytojo įvaizdis“ buvo atlikta įgyvendinant tarptautinį projektą GATE kaip pirmo rezultato (R1) dalis: GATE metodinė medžiaga. Nauja mokymo metodika gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti, kuri sujungs socialinį ir emocinį mokymąsi ir STEAM metodiką, siekiant sukurti mokytojų mokymo programą, kuri buvo antrojo rezultato (R2) dalis: GATE mokymo programa. Mokymo programa pradinio ugdymo mokytojams ir susijusi su parengta metodine medžiaga. **Norint pasiekti šiuos rezultatus, reikėjo atlikti tyrimą. Šiuo konkrečiu atveju tyrimas buvo atliktas naudojant klausimyną. Tyrimas padės toliau kurti ir įgyvendinti mokymo metodiką ir programą.**

Projekto tikslinės grupės: gabių ir talentingų vaikų mokytojai ir mentoriai.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Norint parengti mokytojų mokymo programą, buvo svarbu sužinoti apie mokytojų žinias, lūkesčius, kliūtis, iššūkius, nuomones, patirtis ir kvalifikacijas dirbant su gabiais ir talentingais mokiniais, ypatingą dėmesį skiriant STEAM ir SEU (socialinio emocinio ugdymo) metodui.

Beveik visose šalyse partnerėse (Lietuvoje, Latvijoje, Bulgarijoje) apklausa buvo atlikta internetu naudojant „Google Forms“, o savo patirtimi dalijosi 122 mokytojai.

Izraelyje vyko tikslinės grupės diskusijos ir interviu. Buvo sudarytos 4 tikslinės grupės po 5 mokytojus kiekvienoje iš jų. 20 mokytojų buvo apklausti individualiai. Iš viso tyrime dalyvavo 40 mokytojų, taigi galutinis tyrime dalyvavusių mokytojų ir mentorių skaičius – 164.

Klausimynas susidėjo iš įvairių tipų klausimų, atvirų ir uždarų (kokybinių ir kiekybinių). Jį parengė GATE projekto komanda pradinio projekto laikotarpiu.

Siekiant tikslių rezultatų, reikėjo sujungti subjektyvumą su objektyvumu.

Klausimai:

Sociologinė ir demografinė informacija, mokytojų požiūris į gabių vaikų ugdymą (**STEAM + SEU**), mokytojų patirtis dirbant su gabiais vaikais ir mokytojų požiūris į XXI amžiaus įgūdžius.

Vadovaujantis 1-ojo rezultato partneris – Ron Vardi centras (Izraelis), taikė kokybinį metodą ir iš tikslinės grupės paėmė interviu. Jie apklausė mokytojus siekdami išsiaiškinti jų viziją ir idėją, jiems keliamus reikalavimus ir kokių kvalifikacijų bei įgūdžių reikalaujama iš gabių vaikų mokytojo. Diskusijose buvo aptariami du pagrindiniai klausimai:

1. Apibūdinkite, koks turi būti XXI a. gabių mokinių mokytojas (išsilavinimas, charakteris, požiūris ir gebėjimai)?
2. Remiantis Jūsų atsakymu į ankstesnį klausimą, kaip būtų galima geriau parengti mokytojus, kad jie atitiktų šį apibūdinimą?

Šios tikslinės grupės rezultatai atskirai pateikiami Izraelio nacionalinėje ataskaitoje.

4. Apibrėžtys ir terminai

Apklausoje buvo vartojami ir apibrėžiami šie terminai:

- Gabūs ir talentingi mokiniai:

I. Mokiniai, kurių intelekto koeficientas yra bent dviem standartiniais nuokrypiais didesnis už vidurkį (bent 130).

II. Mokiniai, kurie atlieka arba gali atlikti užduotis aukštesniu lygiu nei jų bendraamžiai.

- Socialinis emocinis ugdymas (SEU) – tai procesas, kurio metu vaikai ir suaugusieji įgyja ir mokosi efektyviai panaudoti žinias, gebėjimus ir įgūdžius bei vertybines nuostatas, reikalingas norint pažinti ir valdyti savo emocijas, išsiskirti teigiamus tikslus ir jų siekti, jausti empatiją, kurti ir palaikyti pozityvius tarpusavio santykius bei priimti atsakingus sprendimus.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

- GATE mokiniai – šis terminas šiame klausimyne vartojamas kalbant apie vieną iš GATE projekto tikslinių grupių – gabius mokinius.
- STEAM ugdymo metodas – integralus, nukreiptas į kompleksinę tikrovės reiškinių pažinimą, pritaikymą ir problemų sprendimą ugdant mokinių gebėjimus gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos kontekste. Juo siekiama formuoti mokinių kritinį mąstymą, skatinti smalsumą ir komunikaciją.

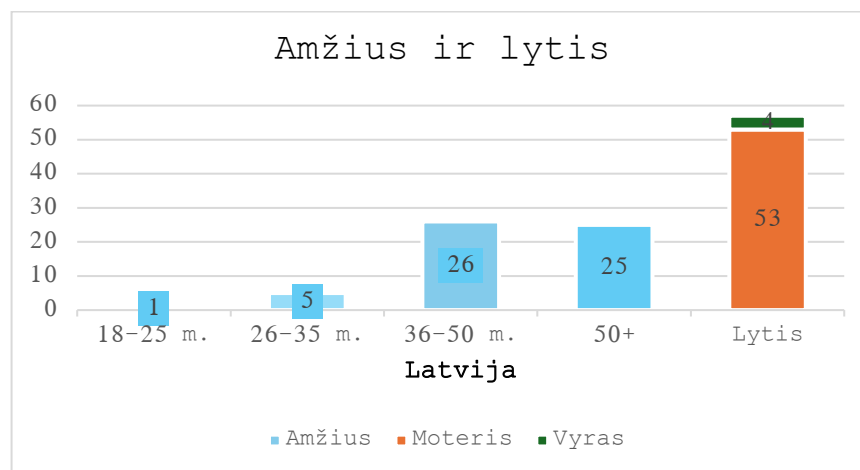
5. Apklausos rezultatai

5.1 a) Socialinė ir demografinė informacija

Pirmoje klausimyno dalyje (1–8 klausimai), mokytojų buvo prašoma pateikti informaciją apie jų lytį, amžių, darbo stažą, dėstomą dalyką ir instituciją, kurioje jie dėsto.

Rezultatai:

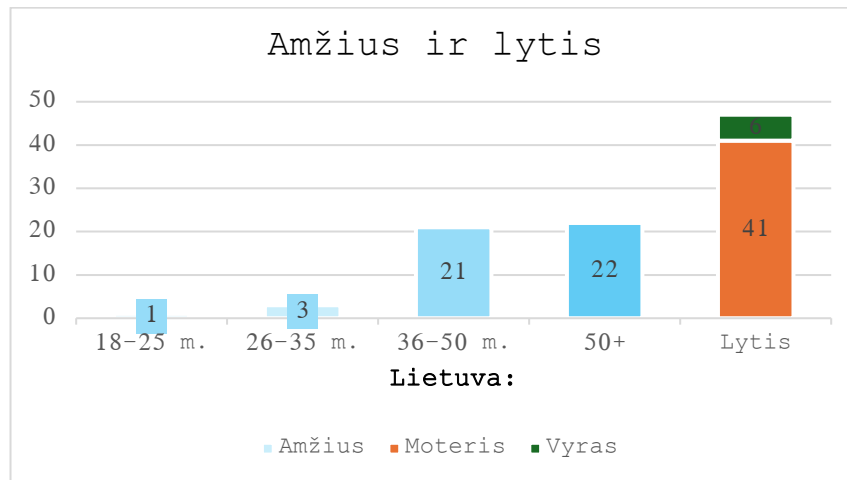
Latvija: Apklausoje dalyvavo 53 mokytojos ir 4 mokytojai, daugiausia respondentų priklauso 36–50 metų amžiaus grupei (26 žmonės), 25 žmonės priklauso 50+ amžiaus grupei, 5 mokytojai priklauso 26–35 metų amžiaus grupei ir vienas mokytojas priklauso 18–25 metų amžiaus grupei.

Pedagoginio darbo patirtis: Apklausos rezultatai rodo, kad didžioji dalis respondentų (37 žmonės) dirba pedagoginį darbą daugiau nei 15 metų, 8 respondentai dirba pedagoginį darbą 6–10 metų, 7 respondentai dar nėra labai patyrę ir dirba šį darbą 1–5 metus, o mažiausiai respondentų atsakė, kad jų pedagoginio darbo patirtis yra 11–15 metų. Taigi galime daryti išvadą, kad su tikslinės amžiaus grupės mokiniais dirbantys asmenys yra gana patyrę ir dirba pedagoginį darbą daugiau nei 15 metų.

Lietuva: Iš 47 respondentų 41 (87,2 %) yra moterys ir 6 (12,8 %) – vyrai. Amžius: 46,8 % yra vyresni nei 50 metų, o 44,7 % – 36–50 metų amžiaus. Likusieji 6,4 % ir 2,1 % yra 26–35 metų ir 18–25 metų amžiaus.

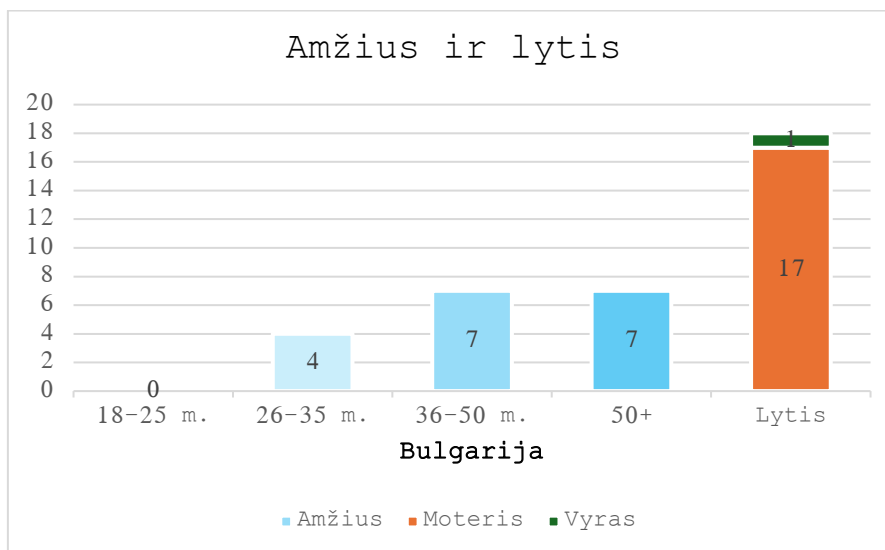
Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Pedagoginio darbo patirtis: 68,1 % teigė turintys daugiau nei 15 metų pedagoginio darbo patirties, o 14,9 % – 10–15 metų. Tiek pat žmonių nurodė turintys 1–5 metų patirtį, o likusieji 2,1 % teigė turintys 6–10 metų patirtį.

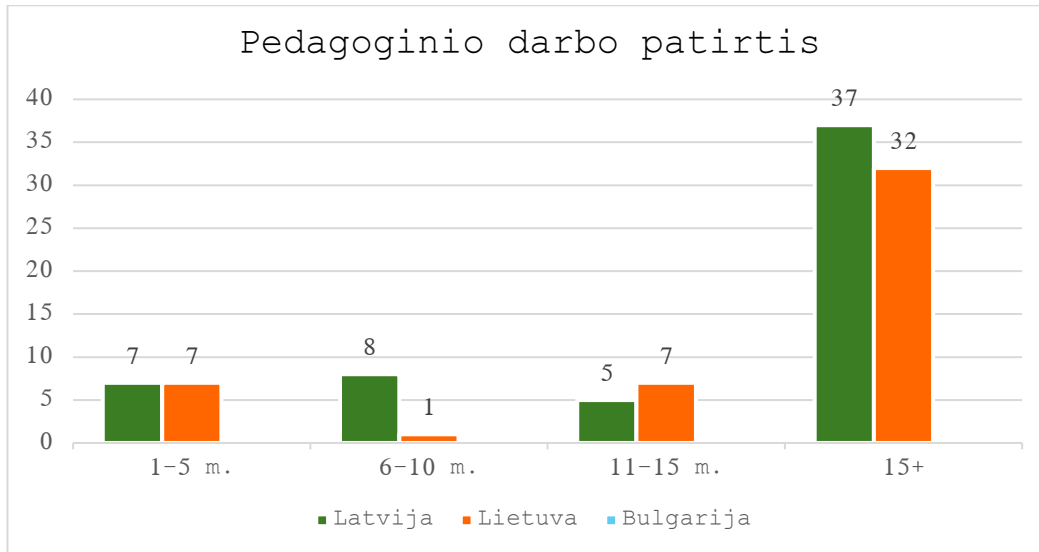
Bulgarija: Iš 18 respondentų 94,4 % (17) buvo moterys.

Respondentų amžius – 26–50+, beveik 40 % respondentų yra vyresni nei 50 metų, o 40 % priklauso 35–50 metų amžiaus grupėj. Tai rodo, kad dauguma mokytojų yra patyrę (turi daugiau nei 15 metų patirties).

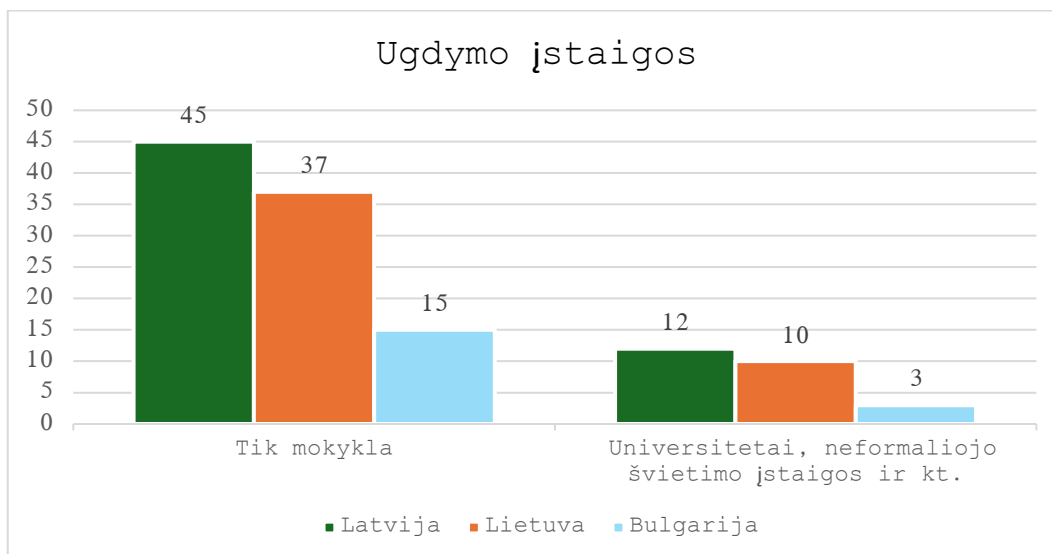

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Iš 122 respondentų 111 buvo moterys ir tik 11 vyrai. Kaip matome diagramoje, didžiąją dalį respondentų sudarė moterys su daugiau nei 15 metų darbo patirtimi.

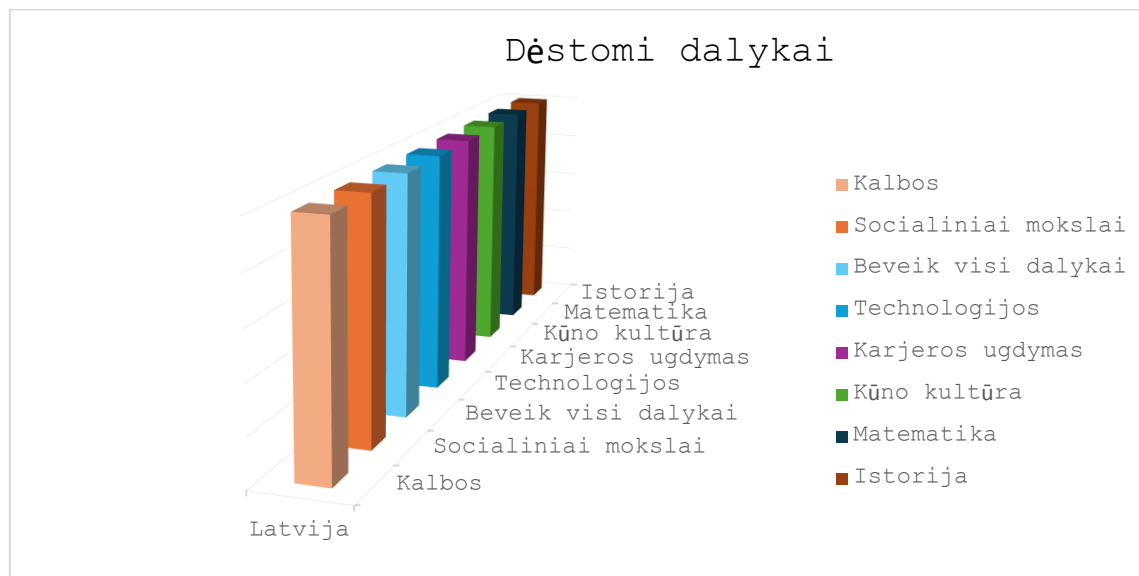
5.1 b) Dėstomi dalykai ir ugdymo įstaigos:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Latvija:

19 mokytojų moko kalbų (latvių arba anglų kalbos), 5 iš jų dėsto socialinius mokslus, 8 dėsto kitus mokslus, 10 respondentų nurodė, kad jie yra pradinėjų klasių mokytojai ir dėsto beveik visus dalykus, išskyrus kūno kultūrą. 5 mokytojai moko technologijų, 1 – karjeros ugdymo, 3 – kūno kultūros, 5 respondentai atsakė, kad moko matematikos ir tik vienas respondentas moko tikslinės amžiaus grupės vaikus istorijos.

Iš apklausos rezultatų matyti, kad dauguma mokytojų dirba skirtingose klasėse, pradedant pirmąja ir baigiant 12 klase. Tik 41 respondentas dirba su 8–12 metų amžiaus mokiniais, t. y. mūsų tikslinė amžiaus grupė.

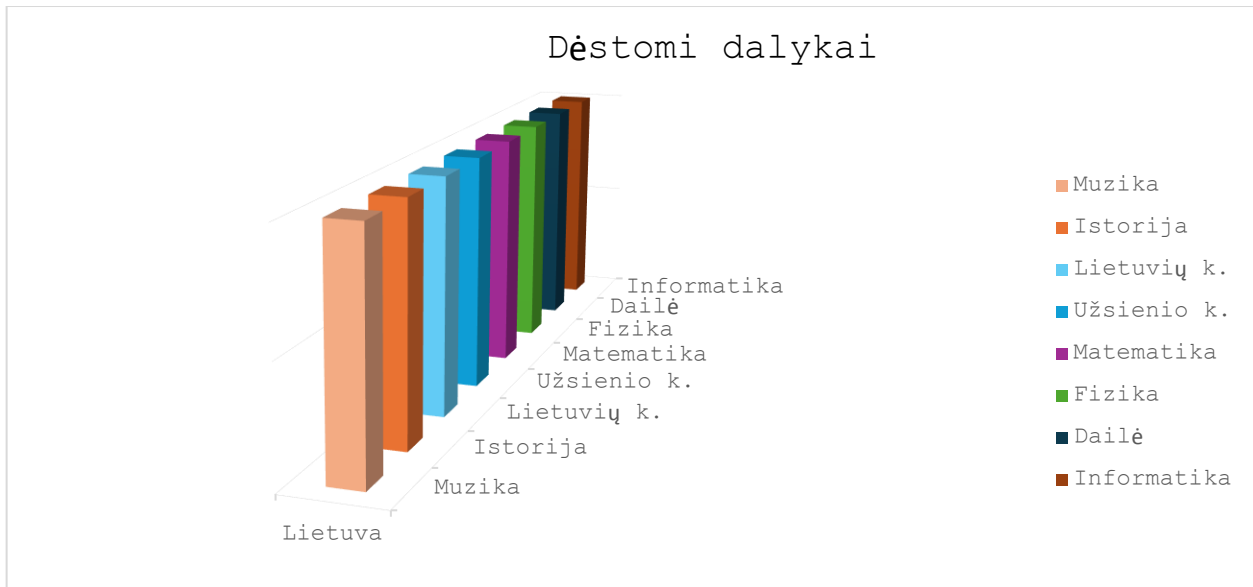
Kitas klausimas buvo susijęs su mokinių amžiumi. Remiantis gautais atsakymais, tik 30 mokytojų nuolat dirba su 8–11 metų amžiaus vaikais. Kiti respondentai su šia amžiaus grupe dirba retkarčiais, nes jų dėstomas dalykas skirtas kitoms amžiaus grupėms.

45 mokytojai dėsto tik mokykloje, 12 mokytojų dėsto ne tik mokyklose, bet ir kitose ugdymo įstaigose – 2 respondentai dėsto aukštojoje mokykloje (universitete), 5 – mokymo centruose, kiti 5 pasirinko atsakymą „kita“.

Lietuva:

Atsakymų įvairovė, net 8 dalykai: *muzika, istorija, lietuvių kalba, užsienio kalbos, matematika, fizika, dailė ir informatika*. 57,4 % respondentų moko 1–12 klasių mokinius, o likę 42,6 % dirba tik pradinėse mokyklose.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

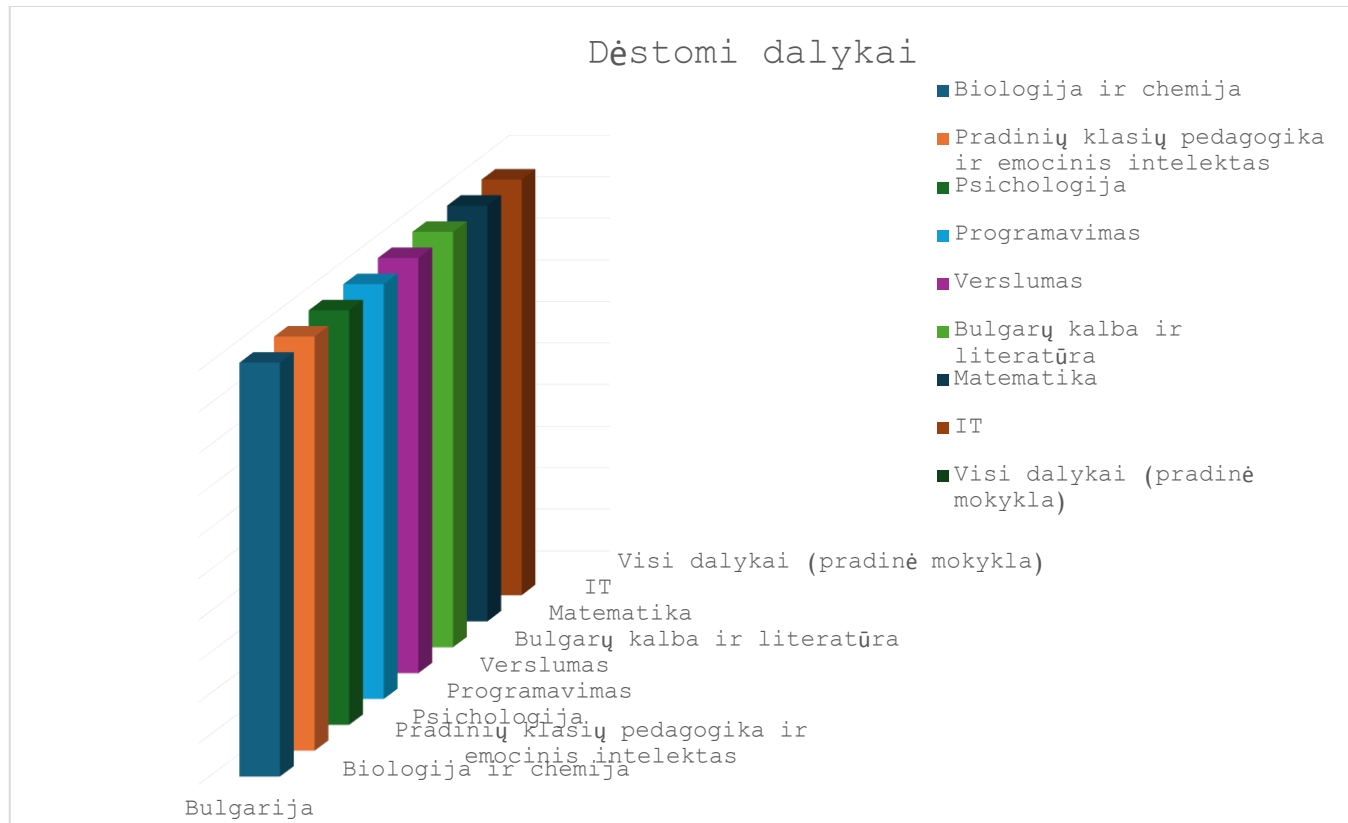
Didžioji dauguma, 78,7 %, dirba tik mokyklose, tačiau nemaža dalis (21,3 %) taip pat dirba aukštojo mokslo įstaigose, neformaliojo švietimo įstaigose, gabių vaikų ugdymo centruose ir kitur. Toliau pateikiami skaičiai rodo pasiskirstymą procentais:

- 31,6 % – gabių vaikų ugdymo centrai
- 5,3 % – aukštojo mokslo įstaigos
- 21,1 % – neformaliojo švietimo įstaigos
- 52,6 % – kita

Bulgarija

Dėstomi dalykai ir kompetencijos buvo įvairios: biologija ir chemija, pradinė klasių mokytojai, pradinė klasių pedagogika ir emocinis intelektas, psichologija, programavimas, verslumas, bulgarų kalba ir literatūra, matematika, IT ir kt.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Kalbant apie klases, atsakymai pasiskirstė gana tolygiai, tik šiek tiek daugiau atsakiusiųjų moko 1–4 klasėse. Tą patį galima buvo pasakyti ir apie mokinių amžių. Daugiau kaip 83 % atsakiusiųjų moko tik mokykloje.

Mažiau yra mokytojų, kurie be mokyklos dirba ir kitose įstaigose. Kitos įstaigos t. y. sporto centrai, vidurinės mokyklos (progimnazijos), išlyginamosios klasės, universitetai ir švietimo centrai. Dauguma dirba privačiai (veda privačias pamokas įvairaus amžiaus mokiniams).

Pirmosios dalies išvados:

Lyčių pasiskirstymas klausimyne: Iš klausimyno duomenų matyti, kad didelę dalį respondentų sudarė moterys, o tai reiškia, kad moterys yra labiau linkusios rinktis mokytojos profesiją nei vyrai. Aktyvus jų dalyvavimas apklausoje rodo įsipareigojimą švietimui ir norą ugdyti jaunus žmones.

Pagrindinė informacija ir tikslinės grupės aprašas: Labai svarbu suprasti tikslinės grupės specifiką. Dauguma programos dalyvių yra patyrę profesionalai, o tai reiškia, kad susiduriame ne su pradedančiais. Jų išsilavinimų ir kompetencijų įvairovė kelia iššūkį: nėra bendrų dalykų paralelių, tačiau ši įvairovė gali padėti sukurti turtingą ir įvairiapusę mokymo programą.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Objektyvios gairės ir bendrumas: Atsižvelgiant į dėstomų dalykų įvairovę, reikia parengti universaliai pritaikomas objektyvias gaires. Šiose gairėse daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama pagrindiniams principams, kritiniam mąstymui ir problemų sprendimo įgūdžiams. Nustačius įvairių disciplinų bendrumus, galima sukurti sistemą, kuri duotų naudos visiems besimokantiesiems.

Mokinių amžius ir pažymiai: Kitas labai svarbus veiksnys yra mokinių amžius ir konkrečios klasės, kuriose mokytojai moko. Labai svarbu atsižvelgti į mokinių protinį ir fizinį amžių, todėl metodika turėtų būti lanksti ir užtikrinti, kad taikomi metodai būtų ne tik veiksmingi, bet ir patrauklūs bei prisitaikantys prie mokinių raidos etapo.

Apibendrinant galima teigti, kad gerai parengta mokymo programa yra ta, kurioje atsižvelgiama į mokinių patirtį, amžių ir mokomųjų dalykų įvairovę.

5.2. Mokytojų požiūris ir žinios apie gabių vaikų ugdymą, STEAM ugdymo metodiką ir socialinį emocinį ugdymą (SEU)

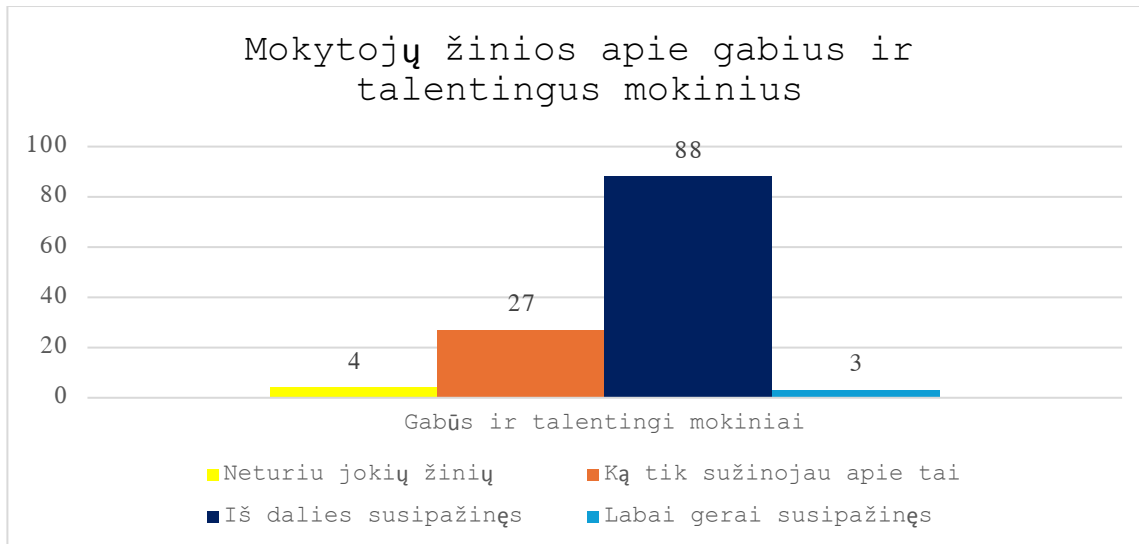
Šį klausimų rinkinį sudarė 3 išsamūs mišraus tipo klausimai (uždari klausimai ir atviri klausimai, skirti išsamesniems atsakymams). Klausimai buvo susiję su mokytojų teorinėmis žiniomis apie gabius ir talentingus mokinius, STEAM ir SEU metodiką bei mokytojų praktinę patirtimi taikant šias metodikas. Šie trys aspektai yra labai svarbūs norint parengti tinkamą mokymo programą. Gauti atsakymai leis geriau suprasti, kokių žinių reikia suteikti mokytojams, kad jie galėtų sėkmingai mokyti gabius ir talentingus mokinius.

Nagrinėjant mokytojų žinias apie gabius ir talentingus mokinius, atsakymai buvo tokie:

	Labai gerai susipažinęs	Iš dalies susipažinęs	Ką tik sužinojau apie tai	Neturiu jokių žinių
Latvija	3 atsakymai	36 atsakymai	16 atsakymų	2 atsakymai
Lietuva	0	38	8	1
Bulgarija	0	14	3	1
Bendras	3	88	27	4

Atsakymų skaičius:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Šie rezultatai leidžia daryti išvadą, kad didžioji dalis mokytojų, dirbančių su 8–11 metų amžiaus vaikais, žino arba yra girdėję apie gabių ir talentingų mokinių ugdymą, tačiau jiems trūksta ekspertinių žinių.

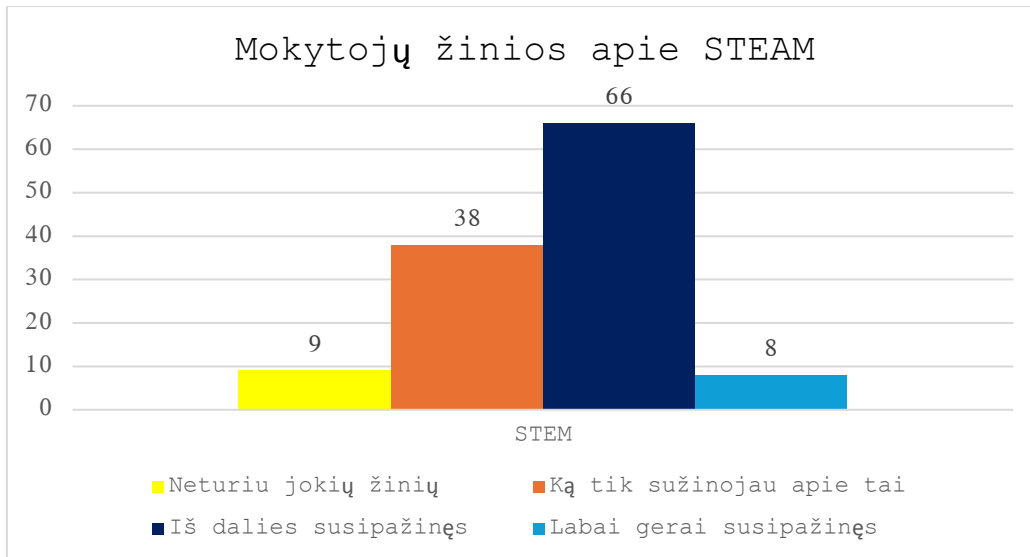
STEAM metodika

Toliau pateiktoje diagramoje pateikiami mokytojų žinių apie STEAM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos) metodiką duomenys. Atsakymai:

	Labai gerai susipažinęs	Iš dalies susipažinęs	Ką tik sužinojau apie tai	Neturiu jokių žinių
Latvija	4 atsakymai	18 atsakymų	27 atsakymai	8 atsakymai
Lietuva	3	34	8	1
Bulgarija	1	14	3	
Bendras	8	66	38	9

Atsakymų skaičius:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Rezultatai rodo, kad dauguma mokytojų arba ką tik sužinojo apie STEAM ugdymo metodiką, arba turi šiek tiek žinių, o tai reiškia, kad egzistuoja spraga, kurią reikia užpildyti, siekiant, kad mokytojai galėtų tinkamai taikyti STEAM metodiką savo pamokose. Tik 8 dalyviai mano, kad jie yra ekspertai, o 9 iš jų niekada negirdėjo apie STEAM arba neturi jokių žinių.

STEAM metodikos svarba: Mokytojo požiūris

Vertinant skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia „nėra svarbu“, o 10 – „labai svarbu“, pedagogų atsakymai buvo itin palankūs. Dauguma mokytojų itin aukštai įvertino STEAM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos) svarbą. Pateikiame įžvalgas ir išvadas, paremtas atsakymais:

1. STEAM metodika ir kritinis mąstymas:

- STEAM metodika padeda gabiems vaikams ugdyti kritinį mąstymą. Techniniai mokslai leidžia mokiniams savo žinias pritaikyti praktikoje.
- STEAM metodika padeda mokiniams įžvelgti sąsajas tarp skirtingų disciplinų, o ne žiūrėti į jas kaip į nesusijusius dalykus.

2. Ryšiai tarp skirtingų disciplinų:

- Taikydami STEAM metodą, pedagogai gali atkreipti dėmesį į sąsajas tarp skirtingų disciplinų, o sudėtingos teorijos būna supaprastinamos ir mokymasis tampa praktiškesnis.
- Šalindami spragas ir mokydami kaip žinias pritaikyti praktikoje, mokytojai padeda vaikams geriau išprusti.

3. Mokymo metodų derinimas:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

- Labai svarbu atrasti balansą tarp skirtingų mokymo metodų. Didelėse mokyklose su specialiai įrengtomis STEAM klasėmis galima naudotis įvairiausiais ištekliais, o mažesnėse mokyklose susiduriama su apribojimais.
- Mokymo programos ir mokyklos turėtų aktyviai stimuliuoti gabius ir talentingus vaikus. Kiekvienas vaikas turi išskirtinių talentų, kuriuos reikia ugdyti.

4. Įtrauktis ir motyvacija:

- STEAM aplinka skatina mokinius kūrybiškai mąstyti, nepriklausomai nuo to, ar jie priskiriami gabijų kategorijai, kiekvienas mokinys gali atskleisti savo talentus, kūrybiškumą ir gabumus.
- Įsitraukimas ir praktika motyvuoja gabius mokinius. Inovatyvūs mokymo metodai yra labai svarbūs jų ugdymui.

5. Švietimo tikslai ir metodikos:

- Švietimas turėtų teikti pirmenybę vaikų ir paauglių kūrybinių gebėjimų ugdymui. Konservatyvios sistemos taip pat turėtų suteikti galimybes šiuos gabumus atskleisti ir jų nevaržyti.
- Vertinga bet kokia metodika, kuri žadina susidomėjimą mokslu, skatina kūrybiškumą ir ugdo gebėjimą spręsti problemas.

Išvada: Apibendrinant, STEAM metodika išlipa iš nusistovėjusių tradicinių rėmų ir teikia naudos tiek gabiams vaikams, tiek visiems kitiems.

SEU metodika

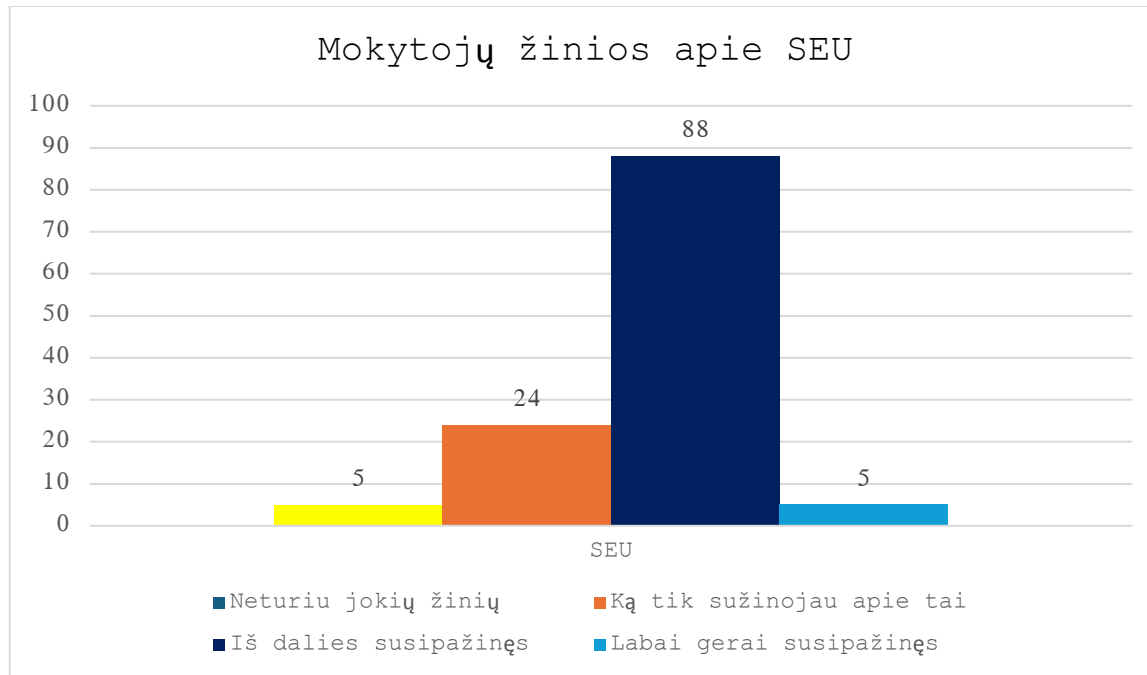
Šią klausimyno dalį sudarė tie patys klausimai, tik čia buvo renkami duomenys apie SEU metodikos žinias ir svarbą. Toliau pateiktoje diagramoje pateikiami mokytojų žinių apie SEU (socialinio emocinio ugdymo) metodiką duomenys.

Atsakymai:

	Labai gerai susipažinęs	Iš dalies susipažinęs	Ką tik sužinojau apie tai	Neturiu jokių žinių
Latvija	2 atsakymai	35 atsakymai	18 atsakymų	2 atsakymai
Lietuva	1	39	6	1
Bulgarija	2	14	0	2
Bendras	5	88	24	5

Atsakymų skaičius:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Atrodo, kad mokytojai yra labiau susipažinę su SEU negu STEAM.

SEU metodikos svarba: Mokytojo požiūris

Vertinant skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia „nėra svarbu“, o 10 – „labai svarbu“, pedagogų atsakymai buvo itin palankūs. Dauguma mokytojų itin aukštai įvertino SEU (socialinio emocinio ugdymo) svarbą.

Siekdami išsamiau atsakyti į klausimą, respondentai pasidalino savo nuomone apie SEU metodikos svarbą dirbant su gabiais ir talentingais mokiniais. Atsižvelgiant į atsakymus, pateikiamos kitos svarbiausios įžvalgos ir išvados:

Svarbiausios įžvalgos:

- Talentingi vaikai yra labai empatiški.
- Emocinis požiūris į kūrybiškumą yra sėkmės pagrindas.
- Labai svarbu ugdyti emocinį intelektą ir socialinius įgūdžius.
- Visapusiškas vystymasis apima savęs pažinimą ir gerus santykius.
- SEU yra veiksmingas ir itin svarbus kiekvienam mokytojui ir mokiniui.

1. Emocinis stabilumas ir mokymosi rezultatai:

- Norint pasiekti geresnių mokymosi rezultatų ir ne tik, labai svarbu, kad vaikas būtų emociškai stabilus. Kai vaikai jaučiasi saugūs ir yra gerai nusiteikę, jie gali klestėti.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

- Jei žmogus pažįsta ir geba valdyti savo emocijas, jis gali geriau prisitaikyti prie aplinkos, geriau save pažinti ir kontroliuoti. Tai galioja visiems gyvenimo aspektams, įskaitant mokslą.

2. Emocinis saugumas ir motyvacija:

- Emocinis saugumas vaikui suteikia daug motyvacijos mokytis, nes tuomet vaikas gali lengvai bendrauti ir bendradarbiauti.
- Mokant vaikus, o ypač gabius vaikus, yra labai svarbu skatinti saviraišką, kūrybiškumą ir emocinį atvirumą.

3. Savęs pažinimas ir gebėjimai:

- Labai svarbu pažinti save, atskleisti savo gebėjimus, išreikšti nuomonę ir dalyvauti veiklose.
- Drąsiai rodant emocijas ir puoselėjant kūrybiškumą galima pasiekti didelių laimėjimų – ši mąstysena ypač svarbi gabiams mokiniams.

4. Mokytojų patirtis ir praktika:

- Dauguma respondentų nurodė, kad domisi švietimo naujienomis.

Išvados: STEAM ir SEU sąsaja

1. Svarbos supratimas

Mokytojai pripažįsta, kad STEAM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos) ir SEU (socialinio emocinio ugdymo) metodikos yra labai svarbios. Nepaisant galimų kompetencijos spragų, pedagogai supranta, kaip svarbu sukurti saugią mokymosi aplinką, kurioje vaikai galėtų laisvai reikšti savo jausmus.

2. Saugi mokymosi aplinka

Emocinis saugumas yra veiksmingo ugdymo pagrindas. Kai mokiniai jaučiasi saugūs, jie yra pasiryžę mokytis ir tyrinėti. Be to, SEU išmoko kaip atpažinti ir valdyti emocijas, ugdyti empatiją bei megzti gerus tarpusavio santykius.

3. Gebėjimas išnaudoti visą potencialą

Norint, kad vaikas pilnai išnaudotų savo potencialą, būtina jį nukreipti tinkama linkme. Mokytojai vaidina svarbų vaidmenį ugdant talentus, kūrybiškumą ir savimonę. SEU padeda mokiniams ugdyti emocinį intelektą, tvirtą charakterį ir socialinius įgūdžius – visi šie dalykai yra itin svarbūs visapusiškam vystymuisi.

4. STEAM už mokyklos ribų

STEAM metodiką galima taikyti ne tik mokykloje. Ši metodika sužadina smalsumą, lavina jauną protą ir skatina tyrinėti. STEAM apjungia skirtingas disciplinas ir taip lavina mokinių protinius gebėjimus, STEAM metodika pasižymi naujoviškų metodu taikymu ir yra siejama su realaus gyvenimo kontekstu.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Pedagoginė patirtis

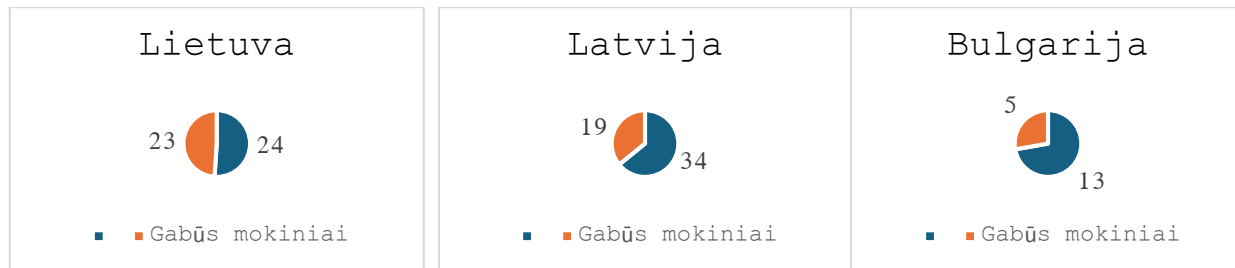
Kalbant apie pedagoginę patirtį, daugiau nei 72,3 % Lietuvos respondentų yra sukaupę patirties dirbant su gabiais vaikais arba taikant STEAM ar SEU metodiką. Dauguma jų patirties įgijo **profesiniuose mokymuose ar seminaruose**.

Latvijoje ir Bulgarijoje daugiau nei 80 % respondentų nėra tiesiogiai dirbę su SEU, STEAM ar gabiais mokiniais. Patirties turintys mokytojai žinių įgijo seminaruose, konferencijose, mokantis savarankiškai, mokymuose ir edukacinėse programose.

Apibendrinant galima teigti, kad STEAM ir SEU sukuria galingą sinergiją. Nors mokytojai gali nebūti šių sričių ekspertai, jų pastangos kurti saugią ir draugišką aplinką užtikrins gabių mokinių sėkmę.

5.3 Gabių ir talentingų mokinių mokymas

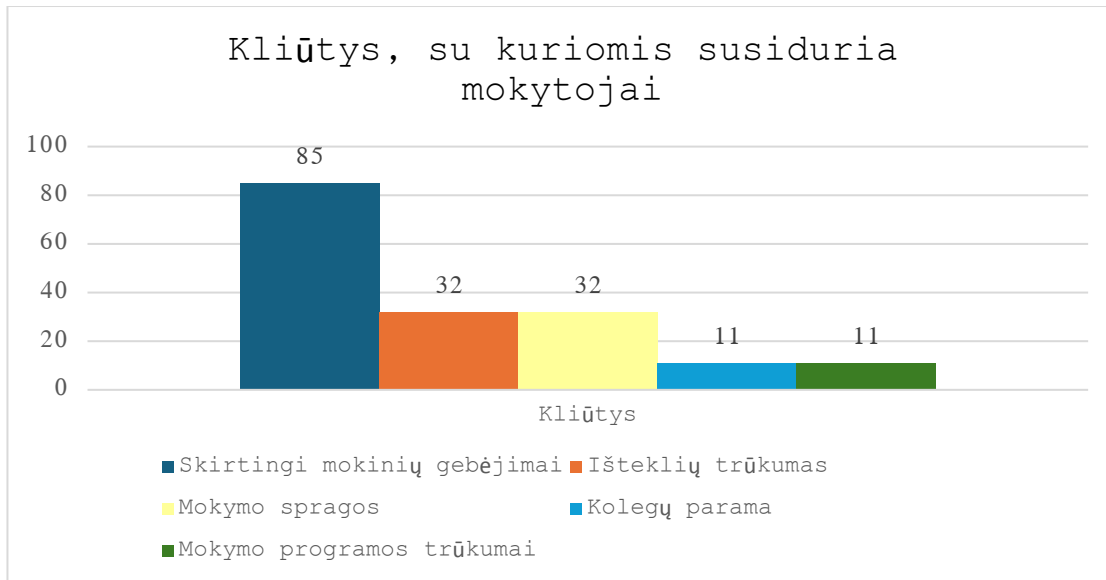
Tolesniame skyriuje buvo nagrinėjama gabių ir talentingų mokinių padėtis klasėse, mokykloje taikomi metodai ir sunkumai, su kuriais mokytojai susiduria dirbdami su gabiais ir talentingais mokiniais.

Paaikėjo, kad pas beveik pusę Lietuvos mokytojų mokosi gabūs mokiniai (pagal pateiktą gabaus ir talentingo vaiko apibrėžimą pradžioje), pas 19 Latvijos mokytojų mokosi gabūs mokiniai ir 5 iš 18 Bulgarijos mokytojų teigė, kad jų klasėje yra gabių mokinių.

Mokytojai, dirbantys su gabiais ir talentingais mokiniais, nurodė šiuos klasėje kylančius iššūkius:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

1. Skirtingi mokinių gebėjimai / mišrios klasės ir balansas:

Nevienodų gebėjimų mokiniai kelia daug iššūkių. Sudėtinga patenkinti ir sunkiai, ir gerai besimokančiųjų poreikius. Duomenys rodo, kad su šiuo sunkumu susiduria beveik 70 % mokytojų. Tokiems mokiniams reikia individualizuoto ir diferencijuoto ugdymo. Yra svarbu atrasti tinkamą balansą – reikia stimuliuoti gabius mokinius ir jiems pateikti užduotis, kurios atitinka jų gabumus ir kartu padėti sunkumų patiriantiems mokiniams.

2. Išteklių trūkumas:

26,1 % mokytojų išreiškė susirūpinimą dėl išteklių trūkumo. Dėl ribotos prieigos prie mokymo medžiagos, technologijų ir mokymo priemonių neišeina pilnai atskleisti kūrybiškumo.

3. Profesinės spragos

26,1 % mokytojų nurodė, kad jiems trūksta mokymų. Siekiant nuolat taikyti naujoviškus ir veiksmingus mokymo metodus, būtina profesiskai tobulėti. Nuolatinis mokymasis užtikrina, kad mokytojai gebės tenkinti įvairius mokinių poreikius.

4. Kolegų parama

8,7 % mokytojų nurodė, kad jiems reikia kolegų pagalbos. Kolegų mentorystė, dalijimasis patirtimi ir komandinis darbas užtikrina mokymo veiksmingumą ir skatina augimą.

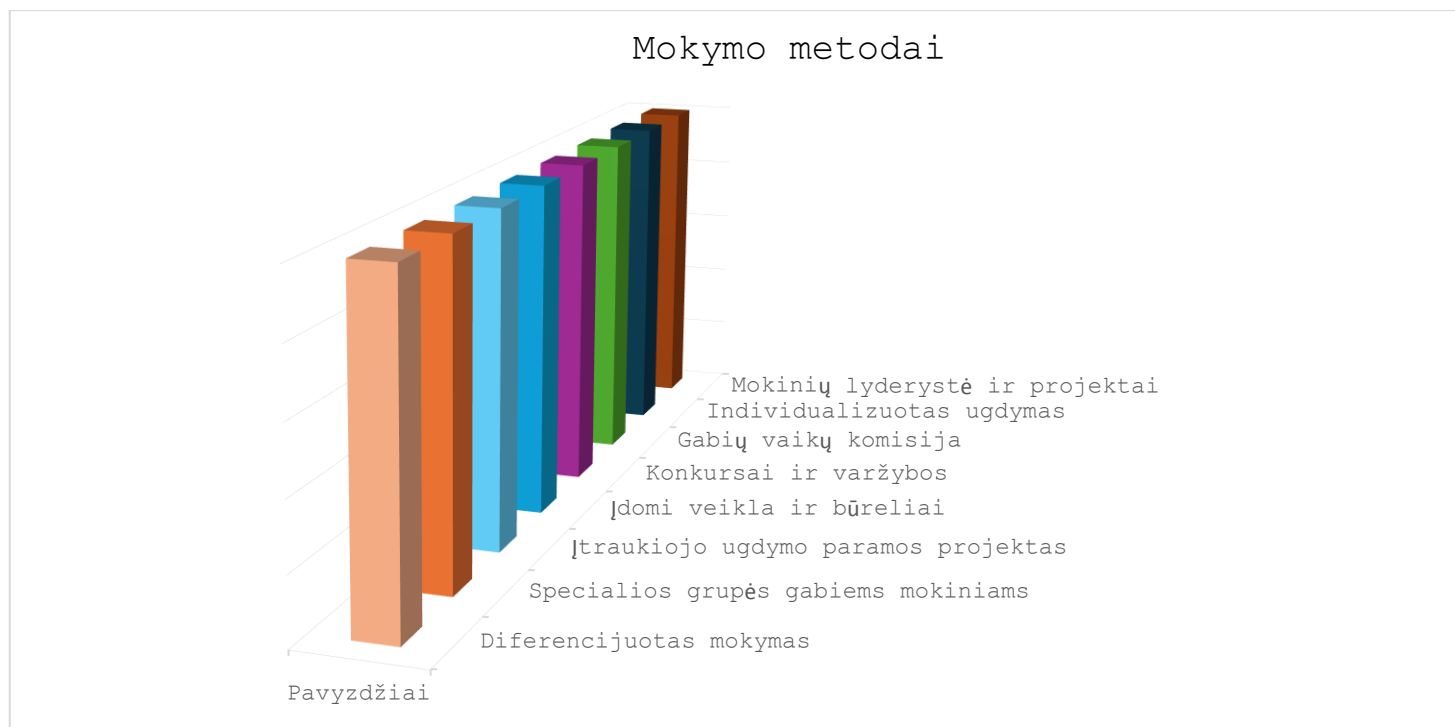
5. Mokymo programos trūkumai

8,7 % mokytojų varžo privalomos mokymo programos, nes gali būti sudėtinga rasti pusiausvyrą tarp privalomos medžiagos dėstymo ir į mokinį orientuoto mokymo.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Kalbant apie mokykloje taikomus metodus, susijusius su gabių vaikų mokymu, Latvijoje 32 mokytojai mano, kad jų mokykloje yra taikomi tam tikri metodai gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti, 25 mokytojai teigė, kad jų mokykloje nėra taikomi jokie metodai. Lietuvoje daugiau nei pusė mokytojų atsakė, kad jų mokykloje yra taikomi papildomi metodai, o Bulgarijoje pusė dalyvių teigė, kad jų mokykloje yra taikomi metodai skirti gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti.

Metodai:

1. Diferencijuotas mokymas:

Diferencijuotas mokymas apima mokomosios medžiagos pritaikymą įvairiems mokinių poreikiams tenkinti. Gabiems mokiniams yra duodamos sudėtingesnės užduotys, projektai ir suteikiamos įvairios galimybės žinioms gilinti.

2. Specialios grupės gabiems mokiniams:

Tik gabiems mokiniams skirtose grupėse mokiniai gali bendradarbiauti, dalintis idėjomis ir dalyvauti išsamiose diskusijose.

3. Įtraukiojo ugdymo paramos projektas:

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Įtraukiojo ugdymo paramos projektu siekiama sukurti aplinką, kurioje visi mokiniai jaustųsi vertinami ir įtraukti.

4. Įdomi veikla ir būreliai:

Užklasinė veikla, pavyzdžiui, būreliai ir projektai pagal pomėgius, leidžia gabiams mokiniams atrasti savo aistras.

5. Konkursai ir varžybos:

Dalyvavimas konkursuose ir varžybose suteikia mokiniams galimybę išbandyti savo jėgas.

6. Gabių vaikų komisija:

Gabių vaikų komisija remia gabių ir talentingų mokinių ugdymą. Ši komisija taip pat užtikrina, kad gabūs mokiniai turėtų prieigą prie tinkamų išteklių ir jiems būtų suteiktos įvairios galimybės tobulėti.

7. Individualizuotas ugdymas:

Taikydami individualizuoto ugdymo strategiją, mokytojai įvertina kiekvieno gabaus mokinio unikalias stipriąsias puses bei sritis, kuriose reikia tobulėti.

8. Mokinių lyderystė ir projektai:

Įtraukdami mokinius į projektus ir olimpiadas leidžiame jiems prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi.

Apklauskos rezultatai rodo, kad dirbdami su gabiais mokiniais mokytojai susiduria su daugybe institucinių kliūčių. Stokojama tam tikrų išteklių, patalpų, laiko ir emocinės bei institucinės paramos. Gabių vaikų yra visur, kadangi apklausos rezultatai rodo, kad daugelio mokytojų klasėse yra gabių mokinių. Be institucinių apribojimų, mokytojams taip pat trūksta žinių, kaip motyvuoti gabius mokinius ir elgtis su jais, todėl neabejotinai reikia šios srities profesionalų. Visos mokyklos turėtų teikti pirmenybę mokytojų rengimo kursams, nes tai yra būtinybė.

5.4 Mokytojų požiūris į XXI amžiaus įgūdžius

Kokias kompetencijas turi įgyti gabių vaikų mokytojas? Kokius įgūdžius apskritai turi turėti šiuolaikiniai mokytojai? Šiame skyriuje nagrinėjami įgūdžiai, reikalingi šiame technologiškai pažangiajame amžiuje. Kad galėtų veiksmingai perduoti informaciją, mokytojai turi būti sukaukę didelį žinių bagažą ir pasižymėti emociniu intelektu. STEAM ir SEU įgūdžiai yra labai reikalingi, skiriant dėmesį tik vienam iš jų, vaiko raida bus nepilnavertė.

Šią klausimyno dalį sudarė du klausimai:

Pirmajame klausime buvo prašoma įvertinti nurodytų įgūdžių svarbą mokant gabius mokinius skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia „nėra svarbu“, o 10 – „labai svarbu“.

Antrajame klausime mokytojų buvo prašoma įvertinti savo pačių įgūdžius skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia „nepajėgus“, o 10 – „labai pajėgus“.

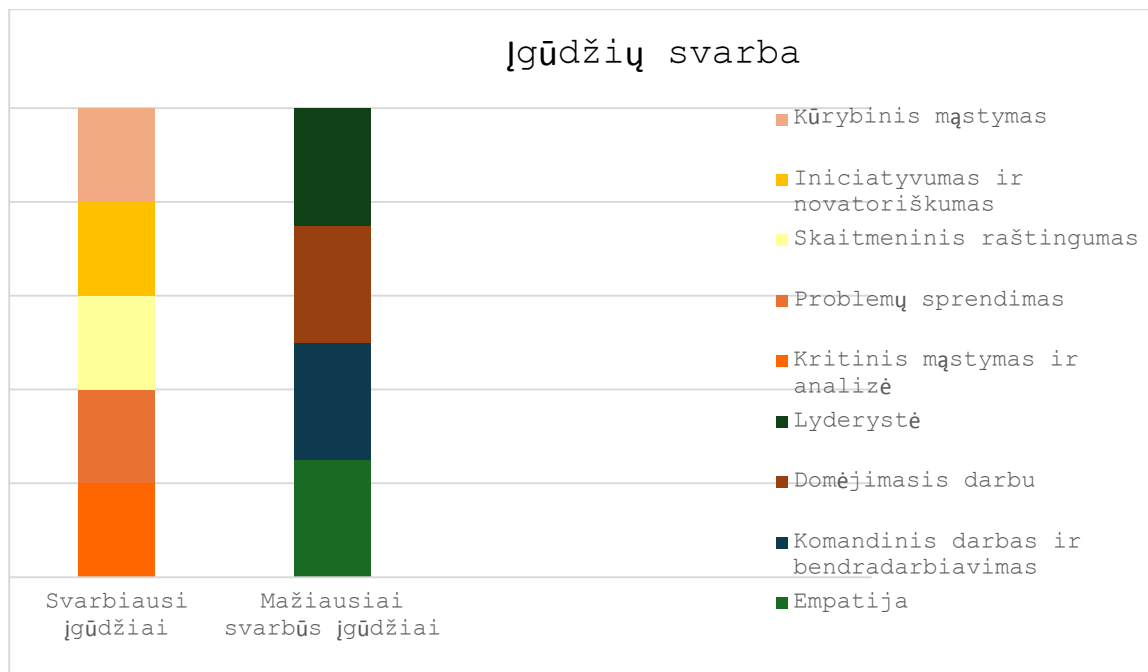
Buvo išvardyti šie įgūdžiai:

- Kūrybinis mąstymas
- Kritinis mąstymas ir analizė

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

- Sprendimų priėmimas
- Skaitmeninis raštingumas
- Empatija
- Domėjimasis darbu
- Tikslų ir prioritetų nustatymas
- Socialiniai įgūdžiai
- Iniciatyvumas ir novatoriškumas
- Tarpasmeniniai santykiai
- Lyderystė
- Emocinis intelektas
- Gebėjimas susidoroti su stresu
- Problemų sprendimas
- Savęs pažinimas ir sąmoningumas
- Gebėjimas mokytis savarankiškai.
- Laiko planavimas ir išteklių valdymas
- Komandinis darbas ir bendradarbiavimas

Didžioji dalis apklausoje dalyvavusių Latvijos, Lietuvos ir Bulgarijos mokytojų mano, kad visi įgūdžiai yra svarbūs ir įvertino jų svarbą aukštais balais – nuo 7 iki 10.

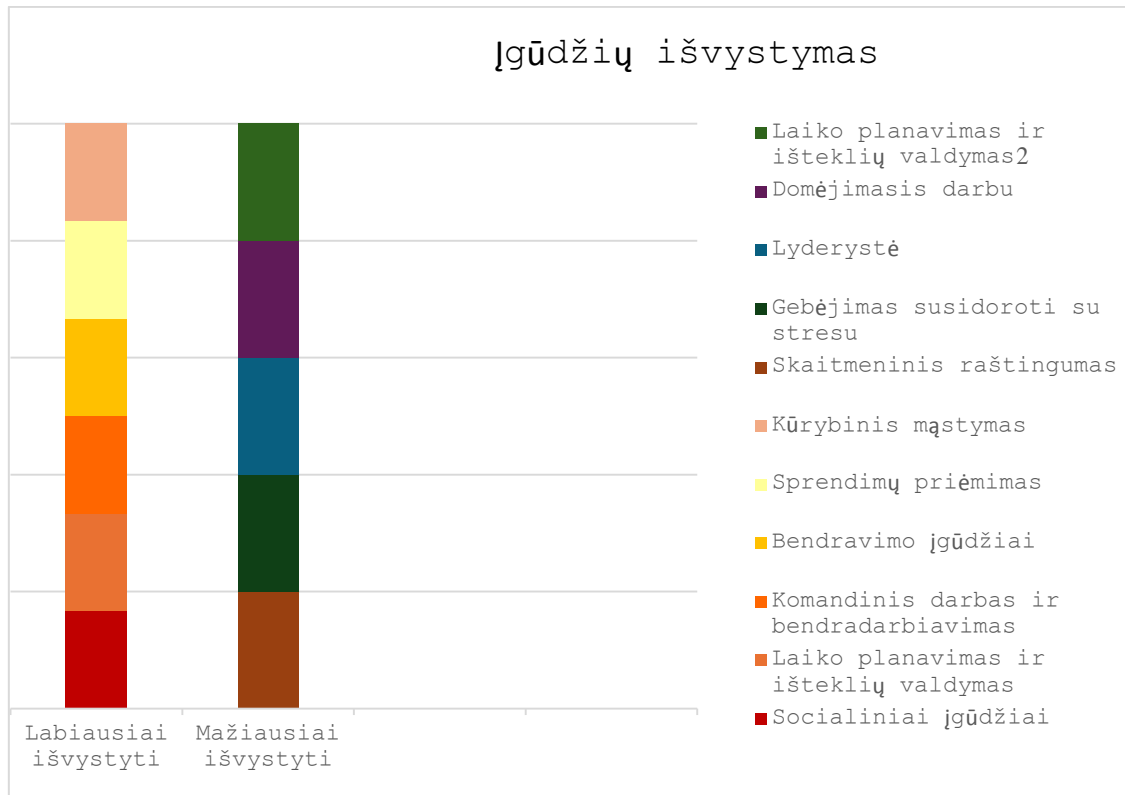

Galima teigti, kad mokytojai vienodai svarbiais laiko beveik visus išvardytus įgūdžius, ypač svarbiais laiko kūrybinį mąstymą, kritinį mąstymą ir analizę, problemų sprendimą, skaitmeninį raštingumą, iniciatyvumą ir novatoriškumą.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Mažiausiai svarbūs įgūdžiai, dalyvių nuomone, yra šie: empatija, lyderystė, komandinis darbas ir bendradarbiavimas, iniciatyvumas ir novatoriškumas, domėjimasis darbu.

Vertinant savo pačių įgūdžius, rezultatai buvo prastesni.

Remiantis rezultatais, mažiausiai išvystyti šie įgūdžiai:

Latvija: skaitmeninis raštingumas, empatija, domėjimasis darbu.

Lietuva: laiko planavimas ir išteklių valdymas, gebėjimas susidoroti su stresu, lyderystė, skaitmeninis raštingumas, domėjimasis darbu

Bulgarija: sprendimų priėmimas, skaitmeninis raštingumas, iniciatyvumas ir novatoriškumas, gebėjimas susidoroti su stresu, gebėjimas mokytis savarankiškai.

Remiantis rezultatais, labiausiai išvystyti šie įgūdžiai: socialiniai įgūdžiai, laiko planavimas ir išteklių valdymas, komandinis darbas ir bendradarbiavimas, bendravimo įgūdžiai, gebėjimas mokytis savarankiškai., sprendimų priėmimas ir kūrybinis mąstymas.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiams ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

Apskritai mokytojai turi visus išvardytus įgūdžius, tačiau jie nėra vienodai išvystyti ir neatitinka įgūdžių svarbos rezultatų, o tai reiškia, kad jiems trūksta tų įgūdžių, kurie, jų nuomone, yra labai svarbūs dirbant su gabiais ir talentingais mokiniais.

6. Ron Vardi centro rezultatai

Tolimesnėje ataskaitoje pateikiami mokytojų apklausų ir tikslinių grupių rezultatai gauti iš šiam projektui vadovaujančio partnerio – Ron Vardi gabių mokinių centro Rišon Lecijone (Izraelis).

Gabių mokinių mokytojo įvaizdis

Tikslinės grupės atsakymai į pirmąjį klausimą: XXI a. gabių mokinių mokytojo įvaizdis – išsilavinimas, charakteris, požiūris ir gebėjimai.

Buvo suskirstyta į dvi dalis:

a) Pedagogika:

- Bendras išsilavinimas.
- Klasėje demonstruojami profesiniai įgūdžiai ir gebėjimai.

b) Asmenybė:

- Tvirtas charakteris.
- Supratingumas, empatija ir rūpestis.

a) Pedagogo kvalifikacija:

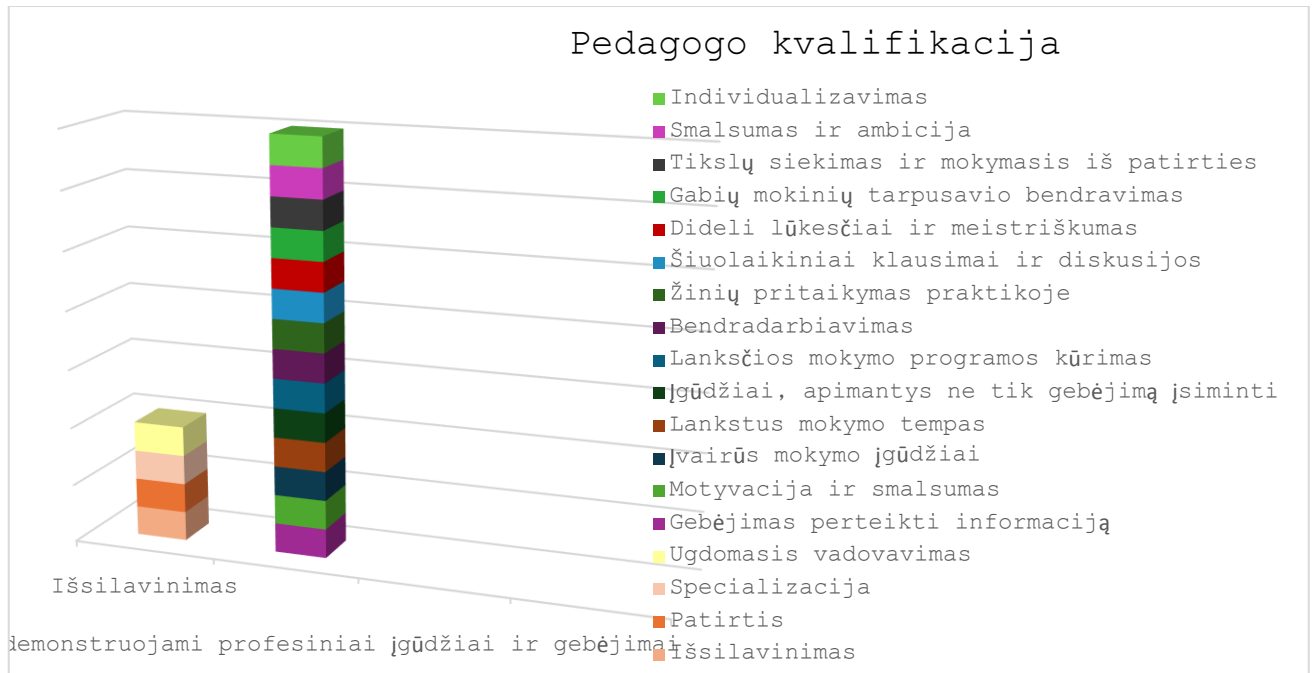
- **Bendras išsilavinimas**

Toliau pateikiami apibendrinti rezultatai (interviu metu ir tikslinės grupės diskusijose surinkti atsakymai) į klausimą dėl pedagogo kvalifikacijos.

1. Išsilavinimas: mokytojai turėtų būti baigę bent bakalauro, o geriausia – magistro studijas.
2. Patirtis: prieš pradėdami mokyti gabius vaikus, mokytojai turėtų įgyti darbo patirties įprastoje klasėje.
3. Specializacija / dalyko išmanymas: mokytojai turėtų specializuotis tam tikroje srityje (matematikos, dailės ir kt.).
4. Ugdomasis vadovavimas: į mokymo programas reikia įtraukti ugdomąjį vadovavimą, kad būtų galima lengviau tobulėti.

Apibendrinant galima teigti, kad geras pedagogas turi būti išsilavinęs, patyręs ir specializuotis tam tikroje srityje.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

- **Klasėje demonstruojami profesiniai įgūdžiai ir gebėjimai**

Klasės mokytojas, pasak tikslinės grupės diskusijos dalyvių, turėtų pasižymėti šiais įgūdžiais:

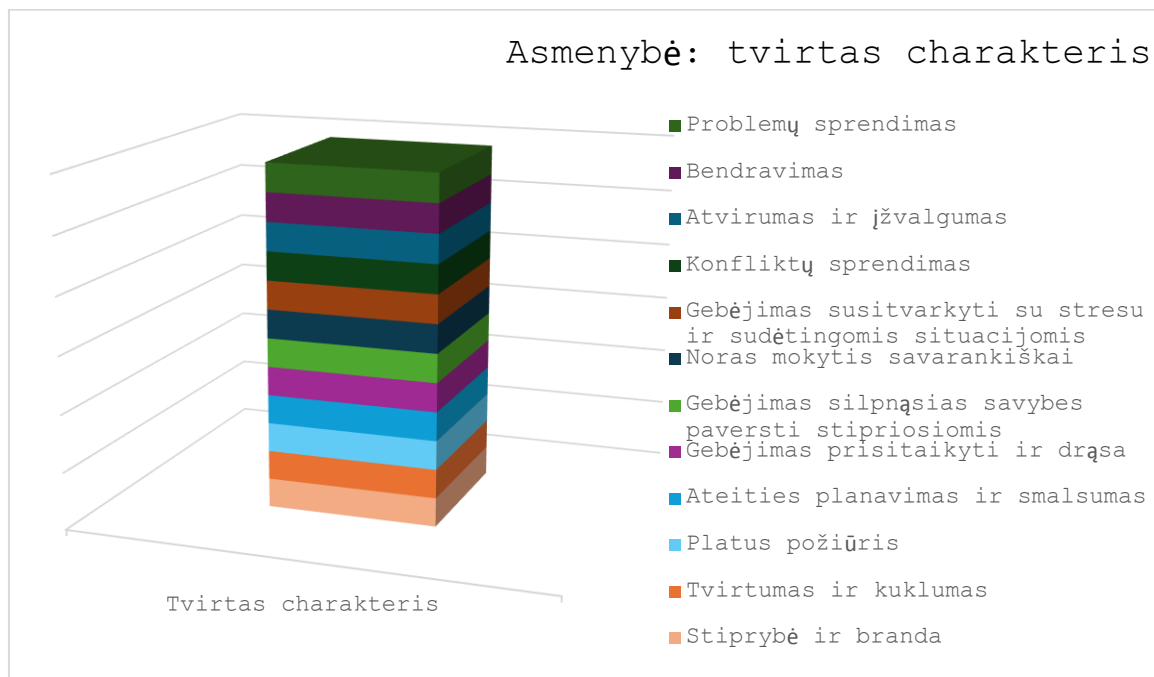
1. Gebėjimas perteikti informaciją: mokytojai turėtų išsamiai, aiškiai ir įdomiai pateikti informaciją.
2. Motyvacija ir smalsumas: mokytojas turėtų motyvuoti mokinius ieškoti naujos ir pažangios mokymosi medžiagos, naujų mokymosi galimybių ir šaltinių.
3. Įvairūs mokymo įgūdžiai: mokytojui svarbu išmanyti įvairius mokymo metodus.
4. Lankstus mokymo tempas: mokytojas turėtų leisti mokiniams dirbti savu tempu ir suprasti, kad kiekvieno mokinio įgūdžiai skiriasi.
5. Įgūdžiai, apimantys ne tik gebėjimą įsiminti: mokytojas turėtų ugdyti mokinių kritinį mąstymą, skatinti juos tirti ir klausti, o ne liepti dalykus įsiminti atmintinai.
6. Lanksčios mokymo programos kūrimas: mokytojas turėtų gebėti sukurti lanksčią ir tvirtą mokymo programą.
7. Bendradarbiavimas: mokytojas turėtų skatinti mokinių ir mokytojo bei mokinių tarpusavio bendravimą.
8. Žinių pritaikymas praktikoje: mokytojas turėtų mokyti gyvenimiškų dalykų.
9. Šiuolaikiniai klausimai ir diskusijos: mokytojas turėtų skatinti diskusijas aktualiomis temomis, pagrįstomis faktais.
10. Dideli lūkesčiai ir meistriškumas: mokytojas turėtų siekti mokymo ir mokymosi meistriškumo.
11. Gabių mokinių tarpusavio bendravimas: mokytojas turėtų suteikti gabiems mokiniams galimybę bendrauti su kitais gabiais mokiniais iš kitų klasių ir mokyklų.
12. Intelektualūs užklasiniai užsiėmimai: mokytojas turėtų skatinti gabius vaikus įsitraukti į intelektualią užklasinę veiklą.
13. Tikslų siekimas ir mokymasis iš patirties: mokytojas turėtų padėti mokiniams išsikelti individualius tikslus ir skatinti juos siekti.
14. Smalsumas ir ambicija: mokytojas turėtų skatinti mokinius būti smalsiais ir ambicingais.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

15. Individualizavimas: mokytojas turėtų mokiniams suteikti tinkamus įrankius ir šaltinius, kad jie galėtų mokytis savu tempu.

b) Asmenybė:

• Tvirtas charakteris

Remiantis gautais rezultatais, mokytojai turėtų pasižymėti šiomis stipriomis charakterio savybėmis:

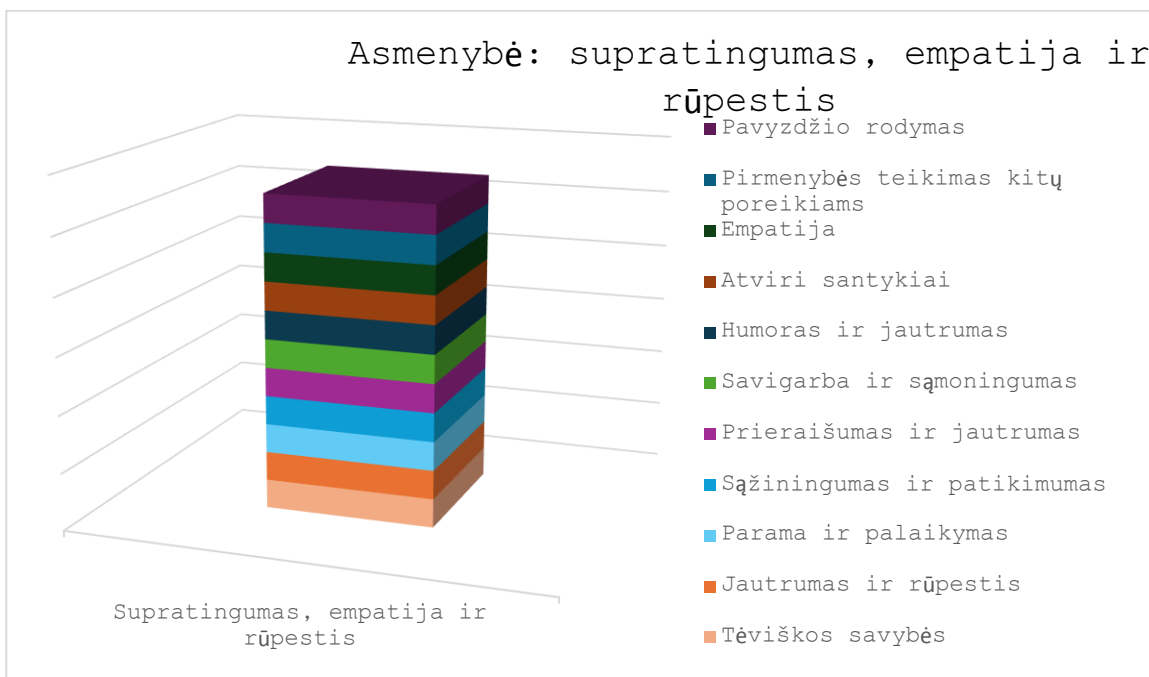
1. Stiprybė ir branda.
2. Tvirtumas ir kuklumas.
3. Platus požiūris: labai svarbu į pasaulį žiūrėti plačiai ir turėti ilgalaikių tikslų.
4. Ateities planavimas ir smalsumas: mokytojai turėtų mąstyti apie ateitį ir domėtis naujovėmis.
5. Gebėjimas prisitaikyti ir drąsa: mokytojas turėtų gebėti priimti pokyčius, ypač sparčiai besikeičiančioje švietimo aplinkoje.
6. Gebėjimas silpnąsias savybes paversti stipriosiomis: mokytojas turėtų gebėti atpažinti silpnąsias savybes ir pasinaudoti jomis kaip kelrodžiu augti.
7. Noras savarankiškai mokytis ir tobulėti.
8. Gebėjimas įveikti nesėkmes.
9. Gebėjimas įveikti sudėtingas situacijas.
10. Konfliktų sprendimas.
11. Atvirumas ir įžvalgumas

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

12. Gebėjimas bendrauti su skirtingais žmonėmis.
13. Kūrybiškas ir inovatyvus problemų sprendimas.

Apibendrinant galima teigti, kad stiprios charakterio savybės ir įvairiapusiška asmenybė prisideda prie efektyvaus mokymo ir teigiamos mokinių patirties.

- **Supratingumas, empatija ir rūpestis**

Toliau glaustai apibūdinamos esminės mokytojo asmenybės savybės, susijusios su supratingumu, empatija ir rūpestingumu:

1. Tėviškos savybės: mokytojai turėtų pasižymėti kai kuriomis teigiamomis tėvų savybėmis.
2. Jautrumas ir rūpestis: mokytojai turėtų nuoširdžiai rūpintis mokinių gerove.
3. Parama ir palaikymas: mokytojai turėtų žinoti ko mokiniams reikia ir juos padrąsinti bei palaikyti.
4. Sąžiningumas ir patikimumas: mokytojai turėtų būti sąžiningi sau ir kitiems.
5. Prieraišumas ir jautrumas: mokytojai turėtų mylėti ir užjausti mokinius.
6. Savigarba ir sąmoningumas: mokytojai turėtų save gerbti ir suprasti savo emocijas bei reakcijas.
7. Pusiausvyra tarp humoro ir jautrumo.
8. Atviri santykiai.
9. Empatiija: mokytojai turi gebėti užjausti, paguosti ir patarti.
10. Pirmenybės teikimas kitų poreikiams: mokytojai turi skirti savo poreikius nuo kitų poreikių.
11. Gero pavyzdžio rodymas: dėl amžiaus skirtumo mokytojas turėtų tapti siektinu pavyzdžiu, bet nebūti pernelyg griežtas.

Projekto pavadinimas: Mokytojų mokymo programa gabiems ir talentingiems mokiniams ugdyti (GATE)
2021-1-LT01-KA220-SCH-000027713:

12. Rūpinimasis mokiniais kaip savo vaikais: mokytojas turėtų labai rūpintis mokiniais, bet kartu suprasti savo, kaip mokytojo, vaidmenį.

Apibendrinant galima teigti, kad geromis savybėmis pasižymintis mokytojas gerai susibendraus su mokiniais ir gebės sukurti gerą mokymosi aplinką.

Antrajame klausime buvo klausama „**Ką reikėtų įtraukti į dabartinį mokytojų rengimą, kad mokytojai labiau atitiktų jūsų pateiktą vaizdą?**“

Atsakymuose buvo nurodyta, kad pedagogams trūksta: žinių apie gabius vaikus, geresnių testavimo metodų, žinių apie kognityvinius procesus, mokymosi sunkumų sprendimo įgūdžių, sprendimų priėmimo įgūdžių, veiksmingo bendravimo įgūdžių, skaitmeninio raštingumo įgūdžių, žinių apie intelektą, žmonių įvairovės ir lyčių suvokimo, šiuolaikinių mokymo metodų, konsultavimo įgūdžių, emocinės ir institucinės paramos.

7. Išvados:

Šioje apklausoje buvo analizuojamos mokytojų žinios, nuomonės, požiūriai ir gebėjimai, susiję su gabių vaikų ugdymu. Visų pirma buvo tiriama, kaip jie išmano STEAM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos) mokymo metodikas, socialinį emocinį ugdymą (SEU) ir kitus svarbius XXI a. įgūdžius, kurių labai reikia ugdant gabius vaikus.

Apklausoje rezultatai atskleidė, kad dauguma mokytojų yra susipažinę su gabumų sąvoka ir daugelis pedagogų yra sukaupe patirties mokant gabius vaikus, o tai yra teigiamas ženklas.

Atsižvelgiant į GATE projektą ir numatomas veiklas, labai svarbu suvokti, kad tikslingą auditoriją sudaro ne vien tik pradedantieji mokytojai, todėl projekto partneriai turėtų sutelkti dėmesį į mokymus mokytojams, kurie jau yra susipažinę su atitinkamomis temomis.

Antrasis projekto rezultatas – mokymo programa, turėtų padėti pašalinti klausimyne išryškėjusias mokytojų teorinių ir praktinių įgūdžių spragas. Ron Vardi centro tikslinės grupės diskusijoje mokytojų pageidaujami įgūdžiai atitiko projekto partnerių apklausų rezultatus, o tai reiškia, kad egzistuoja tam tikra įgūdžių visuma, kuri yra universali ir taikytina mokymo įstaigose, kuriose mokosi gabūs mokiniai, tačiau būtent tų įgūdžių mokytojams trūksta.

Išryškėja dvi esminės problemos – įtraukiojo ugdymo praktika ir 21-ojo amžiaus įgūdžių tobulinimas. Mokytojams reikia geresnių įgūdžių, kad jie galėtų įvertinti įvairius mokinių gebėjimus. Mokytojams trūksta **skaitmeninių ir socialinių** įgūdžių.

Mokymo programa turėtų pagerinti šias kompetencijas, o projekto sėkmė priklauso nuo to, ar patyrusiems ir mažiau patyrusiems mokytojams bus suteiktos galimybės dalyvauti tiksliniuose mokymuose, puoselėti įtraukias klases ir įgyti svarbiausių XXI a. įgūdžių.